

Łódź, dnia 8 stycznia 2018 roku

Pani
Magdalena Banach
Dyrektor Szpitala Wojewódzkiego
im. Prymasa Kardynała Stefana
Wyszyńskiego w Sieradzu

WK – 602/2/2018

Działając na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r., poz. 561) informuję Panią Dyrektor, że Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi przeprowadziła doraźną kontrolę gospodarki finansowej w Szpitalu Wojewódzkim im. Prymasa Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Sieradzu, w zakresie zadłużenia¹. Kontrolą objęto lata 2015-2016 dotyczące przede wszystkim zagadnień organizacyjnych; długu samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej; ewidencji księgowej i sprawozdawczości w zakresie długu publicznego. Stwierdzone w wyniku czynności kontrolnych nieprawidłowości i uchybienia wynikały z nieprzestrzegania obowiązujących przepisów, ich wadliwej interpretacji oraz niewystarczającego działania procedur wewnętrznej kontroli finansowej. Wykazane uchybienia i nieprawidłowości dotyczyły w szczególności:

I.

W zakresie ewidencji kredytów i pożyczek

1. Na dzień 31 grudnia 2015 roku zadłużenie z tytułu kredytów i pożyczek wynikające z ksiąg rachunkowych (saldo konta 137 – kredyty bankowe) zostało zawyżone o wartość przyszłych hipotetycznych odsetek w kwocie 262.051,57 zł (133.598,25 zł + 128.453,32 zł), natomiast w 2016 roku

¹ Czynności kontrolne prowadzone były w dniach 16 października 2017 roku – 27 listopada 2017 roku. Protokół kontroli podpisany został w dniu 20 grudnia 2017 roku.

o kwotę 131.794,26 zł (89.270,15 zł + 42.524,11 zł). Ustawa z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r., poz. 1047 ze zm.) nie nakłada obowiązku ewidencjonowania wszystkich odsetek od kredytów i pożyczek pozostałych do spłaty w przyszłych latach, a jedynie zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy stanowi, że ewidencji podlegają odsetki, które dotyczą danego roku obrachunkowego, a przypadają do spłaty w latach następnych. Podobnie wycenia się kredyty i pożyczki na dzień bilansowy. Zobowiązania z tytułu zaciągniętych kredytów wycenia się na dzień bilansowy w kwocie wymagającej zapłaty, o czym stanowi art. 28 ust. 1 pkt 8 ustawy o rachunkowości. Oznacza to, że na koniec roku do wartości zobowiązania z tytułu kredytu dolicza się odsetki - i to zarówno te, które na dzień bilansowy są wymagalne przez bank, jak i te, które wymagalne jeszcze nie są, ale dotyczą danego roku obrotowego. Wskazać należy, że na dzień 31 grudnia 2015 i 31 grudnia 2016 roku nie wystąpiły odsetki stanowiące koszty 2015 lub 2016 roku (danego roku obrotowego), dla których termin płatności przypadał w następnym roku obrotowym, gdyż wszystkie raty odsetkowe były płatne do ostatniego dnia miesiąca za dany miesiąc. Należy zaznaczyć, że odsetki przewidywane do zapłaty wg harmonogramów, jeżeli istnieje konieczność ich monitorowania lub wykazywania w informacjach lub sprawozdaniach, mogą zostać objęte stworzoną na te potrzeby ewidencją pozabilansową.

2. Kwota zadłużenia z tytułu kredytów i pożyczek na dzień 31 grudnia 2016 roku została zawyżona o kwotę 61.866,49 zł dotyczącą spłaty w dniu 30 grudnia 2016 roku raty kapitałowo odsetkowej. Powyższa operacja nie została zaewidencjonowana jako spłata kredytu na koncie 137 - kredyty bankowe, w związku z powyższym saldo tego konta zostało zawyżone o ww. kwotę. Ustalono, że spłata ww. raty nastąpiła w dniu 30 grudnia 2016 roku, zgodnie z dyspozycją zapłaty złożoną w formie elektronicznej do banku, co potwierdził bank kredytujący (wpłata na rachunek kredytowy nastąpiła w dniu 30 grudnia 2016 roku). Dokonanie rozliczenia spłaty przez bank w dniu 2 stycznia 2017 roku nie powinno mieć wpływu na ewidencję powyższej operacji w kontrolowanej jednostce, gdyż dokonuje ona ujęcia operacji bankowych zgodnie z otrzymanymi wyciągami bankowymi, a operacja spłaty ww. raty została ujęta w wyciągu bankowym z dnia 30 grudnia 2016 roku. Umowa kredytu przewidywała ponadto możliwość dokonania wcześniejszej spłaty bez naliczania dodatkowych prowizji. Zadłużenie z tytułu kredytów i pożyczek wynikające z ksiąg rachunkowych na dzień 31 grudnia 2016 roku powinno wynieść 3.155.297,41 zł (3.217.163,90 zł - 61.866,49 zł).
3. Zgodnie z wzorcowym zakładowym planem kont autorstwa Telesfora Żyżnowskiego, (który jest elementem zakładowego planu kont Szpitala Wojewódzkiego w Sieradzu) - konto 240 służy do ewidencji pożyczek zarówno otrzymanych, jak i udzielanych. Ustalono, że konto 240 w 2015 i w 2016 roku stanowiło konto, na którym ewidencjonowano rozliczenia z tytułu niedoborów i szkód, co również wynikało z zapisów w polityce rachunkowości. Wskazać należy w związku z powyższym na rozbieżności między zakładowym planem kont (załącznik nr 1 - wykaz kont do

zarządzania nr 19) a wzorcowym planem kont Samodzielnych Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej autorstwa Telesfora Żyznowskiego. Operacje związane z pożyczką zaciągniętą w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi ewidencjonowano na koncie 225 - Pozostałe rozrachunki publicznoprawne. Niezależnie od wskazanych powyżej rozbieżności należy rozważyć czy ewidencja pożyczek na koncie 225 - Pozostałe rozrachunki publicznoprawne, mieści się w ekonomicznej treści tego konta, a także czy ewidencjonowanie pożyczek na innym koncie do tego przeznaczonym nie zapewniłoby większej przejrzystości rozrachunków publicznoprawnych, jak też kwoty długu wynikającego z zaciągniętych pożyczek.

4. W związku z zawarciem 2 aneksów do umowy pożyczki z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi od każdego z aneksów należało uiścić zryczałtowaną opłatę w wysokości 100 zł. Powyższe kwoty zostały uregulowane w dniach 25 marca i 17 maja 2016 roku. Kwota zapłacona w dniu 17 maja została ujęta jako koszt finansowy i zaewidencjonowana na koncie 751, natomiast kwota zapłacona w dniu 25 marca została zaewidencjonowana na koncie 210 - Rozrachunki z dostawcami krajowymi, jako należność, a następnie na podstawie dokumentu FZ-030826 z dnia 31 marca 2016 roku opłata została zaksięgowana w ciężar kosztów z tytułu podatków i opłat (konto 404-04) oraz rozliczona w układzie funkcjonalnym poprzez konto 490 - Rozliczenie kosztów na koszty ogólnoszpitalne z tytułu opłat administracyjnych (konto 530-01-09-0404). W związku z powyższym wskazać należy, że operacje jednorodne powinny być ujmowane w ewidencji w tożsamy sposób. Przyjęte zasady klasyfikacji zdarzeń powinny wynikać z posiadanej przez jednostkę polityki rachunkowości oraz być stosowane w sposób ciągły, tak aby informacje wynikające z ksiąg rachunkowych były porównywalne.

W zakresie sprawozdawczości dotyczącej długu

1. W sprawozdaniach Rb-Z, sporządzonych na dzień 31 grudnia 2015 i 31 grudnia 2016 roku stwierdzono następujące nieprawidłowości:
 - a) w zakresie kredytów i pożyczek:
 - na dzień 31 grudnia 2015 roku kontrolowana jednostka wykazała w sprawozdaniu Rb-Z w wierszu E.2.1. - kredyty i pożyczki krótkoterminowe 0,00 zł, natomiast zgodnie z ustalonym stanem faktycznym oraz wg salda konta 219 - Zobowiązania wekslowe, jednostka wystawiła w 2015 roku 4 weksle o łącznej wartości 668.000 zł, których termin wykupu przypadał na I kwartał 2016 roku. Kwota niewykupionych weksli powinna zostać uwzględniona w sprawozdaniu Rb-Z sporządzanym na dzień 31 grudnia 2015 roku w pozycji E.2.1. - kredyty i pożyczki krótkoterminowe. Powyższe weksle zostały wystawione na podstawie umowy limitu wekslowego zawartej ze spółką Urtica sp. z o.o.;
 - na dzień 31 grudnia 2016 roku kontrolowana jednostka spłaciła ratę kredytu wraz z odsetkami w wysokości 61.866,50 zł, natomiast z uwagi na fakt, że

bank rozliczył spłatę powyższej raty pod datą 2 stycznia 2017 roku (pomimo wpływu środków w dniu 30 grudnia 2016 roku), spłata została zaksięgowana poprzez zapis analityczny na koncie 130 (Wn 130-5 Ma 130-1), a dopiero pod datą 2 stycznia zaewidencjonowano spłatę raty na koncie 137 – Kredyty bankowe. Na dzień 31 grudnia 2016 roku w sprawozdaniu Rb-Z wykazano w pozycji E.2. kwotę 3.217.163,90 zł i taka też kwota wynikała z salda konta 137 – Kredyty bankowe, natomiast zgodnie ze stwierdzonym stanem faktycznym - kwota zadłużenia z tytułu kredytów i pożyczek na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosiła 3.155.297,40 zł. Różnica pomiędzy stanem faktycznym a stanem ewidencyjnym i sprawozdawczym wynosiła 61.866,50 zł i stanowiła wartość spłaconej raty kredytu, o której mowa wyżej;

b) w zakresie zobowiązań wymagalnych:

- na dzień 31 grudnia 2015 roku kontrolowana jednostka wykazała w sprawozdaniu Rb-Z zobowiązania wymagalne w kwocie 508.127,32 zł. W wyniku kontroli ustalono, że prawidłowa kwota zobowiązań wymagalnych na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosiła 3.461,09 zł. Przyczyny nieprawidłowości zostały szczegółowo opisane w protokole kontroli i załącznikach;
- na dzień 31 grudnia 2016 roku kontrolowana jednostka w sprawozdaniu Rb-Z wykazała zobowiązania wymagalne w kwocie 340.456,41 zł. W wyniku kontroli ustalono, że prawidłowa kwota zobowiązań wymagalnych na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosiła 7.954,13 zł. Przyczyny nieprawidłowości zostały szczegółowo opisane w protokole z kontroli i załącznikach;

c) w zakresie odsetek wymagalnych i niewymagalnych:

- na dzień 31 grudnia 2015 roku kontrolowana jednostka wykazała w sprawozdaniu Rb-Z w części E. kwotę 0,00 zł. Na dzień 31 grudnia 2015 roku zostały zaewidencjonowane w księgach rachunkowych odsetki w kwocie 25.388,39 zł naliczone przez kontrahentów od zobowiązań wymagalnych, które do dnia 31 grudnia 2015 roku nie zostały uregulowane;
- na dzień 31 grudnia 2016 roku kontrolowana jednostka wykazała w sprawozdaniu Rb-Z w części E. kwotę 0,00 zł. Na dzień 31 grudnia 2016 roku zostały zaewidencjonowane w księgach rachunkowych odsetki w kwocie 11.201,77 zł, naliczone przez kontrahentów od zobowiązań wymagalnych, które do dnia 31 grudnia 2016 roku nie zostały uregulowane.

W zakresie podatków i opłat stanowiących koszty działalności SP ZOZ

W 2015 roku podatek od nieruchomości został zaniżony przez Szpital o 373 zł, natomiast w 2016 roku zawyżony o kwotę 320 zł. Przyczyny nieprawidłowości zostały szczegółowo opisane w protokole z kontroli. W trakcie kontroli RIO w Łodzi zostały złożone korekty deklaracji na podatek od nieruchomości za lata 2015-2016. Ponadto wskazać należy na obowiązek składania korekt deklaracji na podatek od nieruchomości w przypadku zaistnienia okoliczności mających wpływ na powstanie lub zmianę obowiązku podatkowego w terminie 14 dni od powstania

lub zmiany obowiązku podatkowego, o czym stanowi art. 6 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r., poz. 1785 ze zm.).

Odpowiedzialność za powyższe uchybienia i nieprawidłowości ponoszą były Dyrektor Szpitala – Dariusz Kałdoński, obecny Dyrektor Szpitala – Magdalena Banach, były Główny Księgowy i jednocześnie Zastępca Dyrektora ds. Ekonomicznych - Jerzy Leszczyński oraz obecny Główny Księgowy – Anna Marczak.

II.

Przekazując informację o powyższych nieprawidłowościach proszę Panią Dyrektor o podjęcie działań w celu ich usunięcia oraz zapobieżenia ich występowania w przyszłości. W tym celu RIO w Łodzi kieruje następujące wnioski pokontrolne:

1. Zapewnić przestrzeganie ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości, w szczególności poprzez:
 - ewidencję odsetek, które dotyczą danego roku obrachunkowego a przypadają do spłaty w latach następnych (a nie wszystkich odsetek) stosowanie do zasady memoriału określonej w art. 6 ust. 1 ustawy,
 - ewidencję operacji pieniężnych zgodnie z wyciągami bankowymi, stosownie do art. 20 ust. 2 ustawy, który stanowi że podstawą zapisów w księgach rachunkowych są dowody księgowe stwierdzające dokonanie operacji gospodarczej,
 - ewidencję operacji gospodarczych zgodnie z ich treścią ekonomiczną w sposób jednorodny, stosownie do art. 4 ust. 2 ustawy.
2. Podjąć działania mające na celu ujednoczeniu polityki rachunkowości w zakresie stosowanych kont oraz zakresu operacji na nich ewidencjonowanych.
3. Zapewnić prawidłowe wykazywanie w sprawozdaniach Rb-Z – o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji, zobowiązań wymagalnych oraz wszystkich tytułów dłużnych i odsetek wymagalnych.
4. Przestrzegać art. 6 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych, poprzez składanie korekt deklaracji na podatek od nieruchomości w przypadku zaistnienia okoliczności mających wpływ na powstanie lub zmianę obowiązku podatkowego, w terminie 14 dni od powstania lub zmiany obowiązku podatkowego.

Podając powyższe do wiadomości, zgodnie z art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych, proszę Panią Dyrektora o przesłanie informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych lub przyczynach ich niewykonania w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 9 ust. 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, do wniosków zawartych w II części wystąpienia pokontrolnego przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium Izby.

Zastrzeżenie składa właściwy organ jednostki kontrolowanej w terminie 14 dni od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego, za pośrednictwem Prezesa Izby. Podstawą zgłoszenia zastrzeżeń może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Bieg terminu, o którym mowa wyżej ulega zawieszeniu na czas rozpatrzenia zastrzeżenia w odniesieniu do wniosków pokontrolnych objętych zastrzeżeniem.

Do wiadomości:

Przewodniczący Zarządu Województwa Łódzkiego,

aa.